

باسمه تعالی

لایحه قانونی

«یک‌فوریتی»

اصلاح قانون پولی و بانکی کشور

شماره: ۵۶۲۲۵/۶۶۰۸۱

تاریخ: ۱۳۹۸/۵/۲۸

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه اصلاح قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱ که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۹۸/۵/۱۳ هیأت وزیران با قید یک‌فوریت به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می‌شود.

حسن روحانی

رئیس‌جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

وجود تورم مزمن و کاهش قدرت خرید واحد پول ملی در یک دوره زمانی بلندمدت سبب شده است تا ضمن کاهش کارایی پول ملی در تسویه معاملات روزانه، مشکلاتی همچون استفاده از ارقام بزرگ در مبادلات روزمره، افت حیثیت ظاهری پول ملی در مقایسه با سایر اسعار بین‌المللی و بزرگ شدن ارقام متغیرهای کلان اقتصادی مانند تولید ناخالص داخلی، نقدینگی و بودجه بروز کند. این امر همچنین موجب شده تا سرانه اسکناس در کشور افزایش یابد و مسکوکات نیز به مرور از جریان نظامهای پرداخت نقدی خارج شوند. با اجرای طرح اصلاح نظام پولی در قالب حذف چهار صفر از پول ملی و بازنگری در اقطاع اسکناس و سکه، علاوه بر بهبود ایفای نقش این ابزار در نظامهای پرداخت کشور، مشکلات مذکور نیز تخفیف می‌یابد. در این راستا، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی با قید یک فوریت به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود:

عنوان لایحه:

اصلاح قانون پولی و بانکی کشور

ماده واحده - ماده (۱) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸

به شرح زیر اصلاح می‌شود:

الف - واحد پول ایران تومان است و هر تومان برابر (۱۰,۰۰۰) ریال

جاری و معادل یکصد پارسه است.

تبصره ۱- برابری پولهای خارجی نسبت به تومان و نرخ خرید و فروش ارز توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در چهارچوب نظام ارزی حاکم و با رعایت ذخایر ارزی و عنداللزوم تعهدات کشور در مقابل صندوق بین‌المللی پول، محاسبه و تعیین می‌شود.

تبصره ۲- دوره گردش موازی و اعتبار همزمان «تومان» و «ریال» که در این قانون «دوره‌گذار» نامیده می‌شود، حداکثر دو سال با رعایت تبصره (۴) این بند خواهد بود. طریقه جمع‌آوری و شرایط خروج اسکناس‌ها و سکه‌های ریال از جریان، بر طبق مفاد بند «ب» ماده (۳) و بند «ج» ماده (۴) قانون پولی و بانکی کشور حسب مورد، تعیین یا اجراء می‌شود.

تبصره ۳- پس از پایان دوره‌گذار، تعهداتی که پیش از این بر اساس واحد پول ریال ایجاد شده است، تنها با واحد پول تومان قابل ایفا خواهد بود.

تبصره ۴- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است ظرف دو سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، ترتیبات اجرائی لازم را جهت آغاز دوره‌گذار فراهم کند.

تبصره ۵- آیین‌نامه اجرائی این قانون ظرف سه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

رئیس‌جمهور

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴)
قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر
معاونت قوانین درمورد لایحه اصلاح قانون پولی و بانکی کشور تقدیم
می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۰ - قبلاً تقدیم نشده است.

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی
 با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)
 پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی
 با انقضاء شش ماه با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در لایحه تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۲۷-

اول- موضوع و عنوان مشخص دارد.

ندارد.

دوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد.

ندارد.

سوم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد.

ندارد.

ب- ماده ۱۳۲- امضاء مقامات مسئول را دارد.

ندارد.

ج- ماده ۱۳۸- لایحه تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحد مواجه با ایراد نمی‌باشد.

می‌باشد.

مواد متعدد

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- ۱- با توجه به اهمیت مفاد لایحه تقدیمی شایسته بود در مقدمه توجیهی معضلات، اهداف، آثار و نتایج مربوط و در صورتی که مطالعاتی برای این امر انجام شده خلاصه آن به ضمیمه لایحه تقدیم می‌گردد. باید در مقدمه توجیهی علت انتخاب واحد تومان یا پارسه توضیح داده می‌شد.
- ۲- اصل بر عادی بودن رسیدگی طرحها و لوایح است و در صورت اقتضای فوریت باید دلایل آن مستنداً در مقدمه توجیهی آورده شود که این امر در این لایحه لحاظ نگردیده است.
- ۳- عنوان لایحه، کلی و نامناسب است و باید با جزئیات مورد اصلاح منطبق باشد. به طور مثال: طرح اصلاح بند «الف» ماده (۱) قانون پولی و بانکی کشور. علی‌احمال ماده (۱) قانون مزبور دارای چهار بند است که در بند «الف» لایحه تقدیمی و تبصره (۱) آن بندهای «الف» و «د» ماده (۱) فعلی صراحتاً اصلاح می‌گردد و وضعیت بندهای «ب» و «ج» آن از جهت ابقاء یا حذف مورد تردید قرار دارد. لازم است به ابقاء یا الغای این بندها تصریح گردد. بدیهی است در صورت الغاء بند «ب» موضوع پشتوانه پول رایج با ابهام مواجه می‌شود.
- ۴- عبارت «عنداللزوم» در تبصره (۱) مبهم است.
- ۵- مناسب بود برای انتخاب واحد پول ایران به جای «تومان» که در زمان رژیم پهلوی برقرار گردید از واحد تاریخی و ایرانی «دریک» که سابقه دیرینه‌ای (عصر هخامنشیان) دارد یا از واحد اسلامی «دینار یا درهم» که در قوانین کیفری مورد اشاره قرار می‌گیرد استفاده می‌شد.